

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 431/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 Co 165/2019-66 z 30. júla 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 45/2020 z 30. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu elektronicky 11. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 ústavy uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a žiada náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ sa v právnom postavení žalobcu domáhal náhrady škody v sume 349,48 eur s príslušenstvom proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Konanie o predmetnej žalobe bolo vedené Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), ktorý ju rozsudkom č. k. 20 C 153/2014-45 z 24. októbra 2018 zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľ bránil podaním odvolania, ktoré Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením z 30. júla 2019 odmietol podľa § 386 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalovanej priznal plný nárok na náhradu

trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd skonštatoval, že sťažovateľ v podanom odvolaní „*obsahovo nevysvetlil, v čom konkrétne eventuálne vady konania spočívajú a v čom konkrétne spočíva omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav veci. Pokiaľ v odvolaní chýba táto osobitná náležitosť, nie je (vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu uplatneným odvolacím dôvodom) vymedzený obsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je možné preskúmať z hľadiska opodstatnenosti takto uplatnených odvolacích dôvodov*“. Krajský súd uzavrel, že absencia odvolacích dôvodov ako obligatórnej náležitosti odvolania podľa § 363 CSP predstavuje neodstrániteľnú vadu odvolania, ktorá bráni pokračovaniu v odvolacom konaní, a preto odvolanie žalobcu odmietol.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, odôvodňujúc jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f) CSP, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým uznesením z 30. septembra 2020 tak, že dovolanie ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

5. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 12. novembra 2020, čo potvrdzuje poštová doručienka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu o odmietnutí odvolania a proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) v podanom odvolaní podrobne a kvalifikovane argumentoval nesprávnosť právneho posúdenia v rozsudku okresného súdu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP a tiež nezrozumiteľnosť odôvodnenia rozsudku prvej inštancie v podstatnej právnej otázke podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP,

b) krajský súd svojvoľne a zlomyseľne posúdil jeho odvolanie, keď konštatoval absenciu povinných náležitostí v zmysle § 363 CSP, čo je v zjavnom rozpore s obsahom odvolania,

c) najvyšší súd odmietol dovolanie so zjavne zmätočným odôvodnením a neprihliadol na skutočné dôvody a obsah dovolania sťažovateľa, ktorý prípustnosť dovolania zakladal na „*odmietnutí podania účastníka konania bez zákonných dôvodov*“, nie na „*nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu*“,

d) všeobecné súdy mu svojvoľným odmietnutím prejednať jeho odvolanie, resp. dovolanie odopreli právo na súdnu ochranu a sekundárne aj právo vlastníť majetok a právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným postupom štátneho orgánu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľa označených v bode 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením krajského súdu o odmietnutí jeho odvolania a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, nežiada však vec vrátiť všeobecnému súdu na ďalšie konanie.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok, základného práva na súdnu ochranu a základného práva na náhradu škody uznesením krajského súdu:

9. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu krajského súdu vyplývajúca z § 124 zákona o ústavnom súde vzhľadom na dátum doručenia uznesenia najvyššieho súdu právnomu zástupcovi sťažovateľa (12. novembra 2020, pozn.) zachovaná, keďže ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená elektronicky 11. januára 2021, teda pred uplynutím stanovenej lehoty.

10. Ústavný súd ďalej uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity.

11. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (III. ÚS 152/03, I. ÚS 269/06, IV. ÚS 115/07, II. ÚS 585/2018, II. ÚS 273/2019).

12. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bol podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku prípustný mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), ktorý sťažovateľ využil, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy mal najvyšší súd v rámci dovolacieho konania. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovateľ svoje námietky tak, ako boli naformulované v ústavnej sťažnosti, predniesol v takmer totožnom znení aj v dovolacom konaní, v ktorom o nich konal a rozhodoval najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa v tomto rozsahu teda predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy.

13. Ústavný súd vo všeobecnosti dopĺňa, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok, základného práva na súdnu ochranu a základného práva na náhradu škody uznesením najvyššieho súdu:

15. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd dáva do pozornosti svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021).

16. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nie je povinnosť dovolacieho súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V opačnom prípade by totiž dovolací súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného opravného prostriedku vôbec boli naplnené (IV. ÚS 314/2020).

17. V súlade s uvedenými východiskami a z hľadiska sťažovateľom uplatnenej veľmi strohej argumentácie ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sa zameril na to, či najvyšší súd v napadnutom uznesení posúdil dovolanie sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom. Úloha ústavného súdu spočívala v posúdení skutočnosti, či sa závery najvyššieho súdu zakladajú na zákonných dôvodoch a či tieto dôvody boli dostatočne a ústavne konformne formulované a či interpretácia a aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku v sťažovateľovej veci je z ústavnoprávneho hľadiska udržateľná.

18. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v bodoch 9 až 15 dostatočne, logicky, zrozumiteľne a presvedčivo odôvodnil, prečo vyhodnotil dovolanie sťažovateľa, ktorým namietal svojvoľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako neprípustné.

19. Najvyšší súd v bode 11 napadnutého uznesenia poukázal aj na závery zjednocujúceho stanoviska prijatého občianskoprávnym kolégiom najvyššieho súdu pod č. R 2/2016, v zmysle ktorého „*Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.*“.

20. Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné doplniť, že aktuálnosť stanoviska po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy dovolania je potrebné chápať v tom zmysle, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Znamená to, že stratilo význam vyčleňovanie z tejto kategórie „inej vady konania“ podľa predchádzajúcej právnej úpravy a taká vada, pokiaľ má znaky uvedené v predchádzajúcej vete, zakladá prípustnosť dovolania podľa dotknutého (v nej označeného) ustanovenia. Včlenením do textu zákona formulácie o práve na spravodlivý proces sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo. V konečnom dôsledku zároveň platí, že vo sfére právneho poriadku Slovenskej republiky možno požadovať aj vyšší stupeň ochrany základných práv, než zodpovedá štandardom rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva, ako to vyplýva zo vzťahu dohovoru a zákona podľa čl. 154c ods. 1 ústavy (IV. ÚS 314/2020).

21. Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sa tak ústavný súd presvedčil, že tento sa predmetnou dovolacou námietkou sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval.

22. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že najvyšší súd svoje závery o odmietnutí dovolania sťažovateľa ústavne akceptovateľným a dostatočným spôsobom odôvodnil a nemožno ich považovať za nesprávne či svojvoľné, pričom zároveň neexistuje skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup. Ústavný súd vyhodnotil výklad a aplikáciu ustanovení Civilného sporového poriadku najvyšším súdom ako ústavne udržateľné.

23. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

24. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že niet takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom namietaných práv, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

25. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2022

Miloš Maďar
predseda senátu